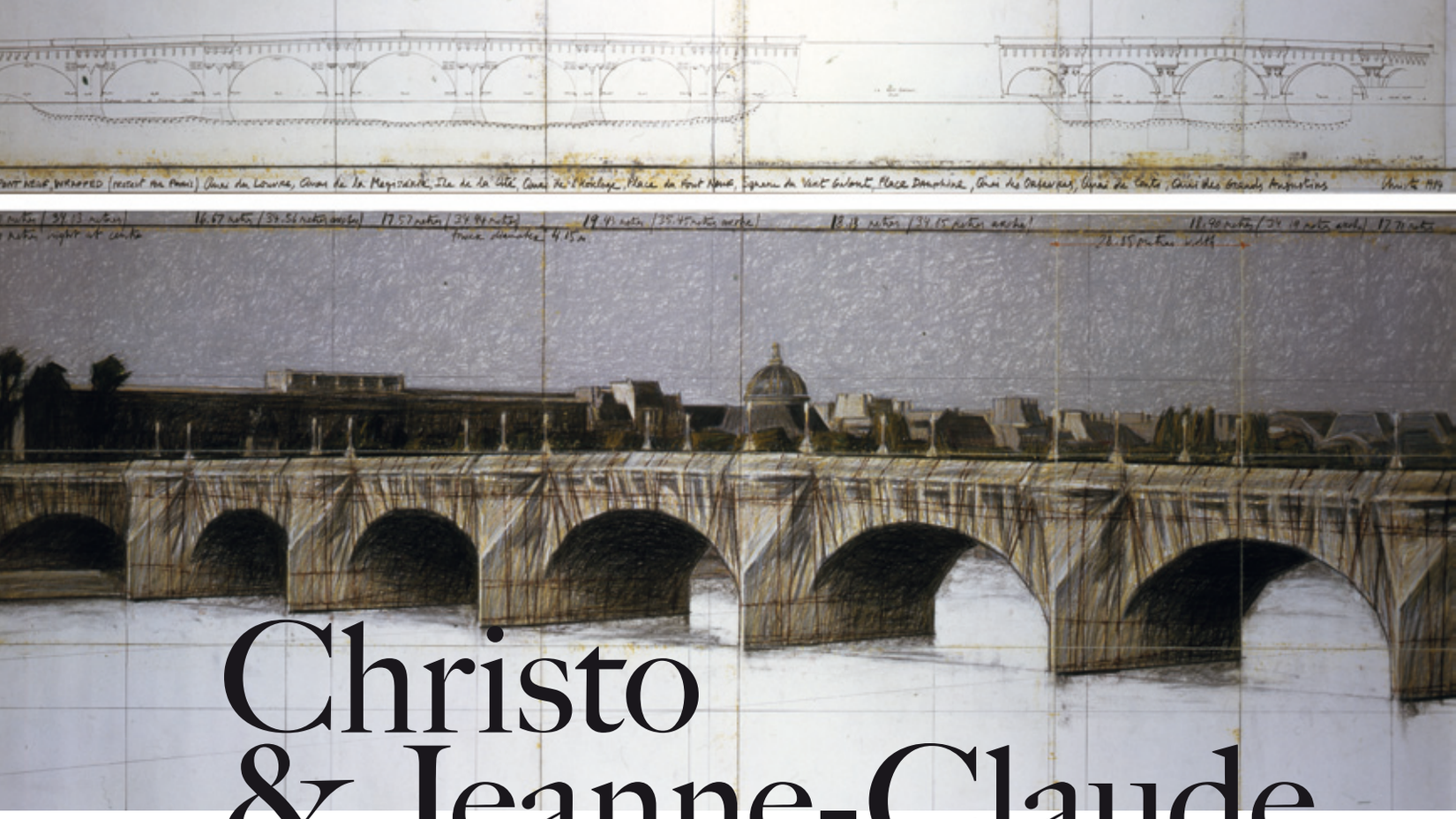

Christo & Jeanne-Claude

Urban Projects

Kunstenaars Christo en Jeanne-Claude werden wereldbefaamd met de monumenten en landschappen die ze inpakten. Vóór ze aan de slag gingen, werd alles eerst uitgetekend. Christo beschouwt dit als een cruciale stap naar de verwezenlijking van hun projecten. Het is een weinig bekend facet van zijn werkmethode, dat nu in de kijker wordt gezet op een unieke tentoonstelling in het ING Art Center, in Brussel.

TEKST: **GWENAËLLE DE SPA**

Het was in 1958 dat Christo (1935), geboren als Christo Vladimiroff Javacheff, in Parijs kennismaakte met Jeanne-Claude (1935-2009), geboren als Jeanne-Claude Denat de Guillebon. Hij was een portrettist van Bulgaarse afkomst, zij had zopas haar diploma filosofie behaald. Net als Arman en Yves Klein dat hadden gedaan, begonnen Christo en Jeanne-Claude hun samenwerking door stukken aan de realiteit te ontlenen: alledaagse objecten werden ingepakt of op een bepaalde manier opgesteld in de ruimte. Zo groeiden ze uit tot belangrijke representanten van het Nouveau Réalisme. Je zag toen ook al de krachtlijnen die de latere evolutie van hun oeuvre zouden bepalen. In 1964 vestigden ze zich in New York en vatten ze het plan op monumenten en grote ruimten in te pakken. De Franse kunstcriticus Pierre Restany noemde Christo 'de architecturale visionair van het Nouveau Réalisme'. De tentoonstelling in Brussel presenteert tal van schetsen die de overgang van het sculpturale naar grootschalige projecten illustreren. Zo pakten ze in 1968 de Kunsthalle in Bern in met grote witte doeken.

Grote projecten

Het was wachten op de allereerste tentoonstelling van Christo in een museum vooraleer ze een installatie die beantwoordde aan hun ambities konden realiseren: ze pakten de toren van het Van Abbemuseum in Eindhoven in. Daarna konden ze verschillende andere ideeën uitwerken. Zo wikkelden ze in 1985 de Pont Neuf in Parijs in zandkleurige en zijdeachtige stof van geweven polyamide. Tien jaar later deden ze dat met de Reichstag in Berlijn ('Wrapped Reichstag'). In 1983 hadden ze ook al een eilandengroep in de

boven
'The Pont Neuf Wrapped', project voor Parijs, tweedelige tekening, 1984, potlood, pastel, houtskool, zacht potlood en technische gegevens, 38 x 244 cm en 106,6 x 244 cm. Collectie Würth.
© Christo 1984 / foto: Eeva-Inkeri.

buurt van Miami omzoomd met felroze doeken van kunststof ('Surrounded Islands'). Door dat inpakken wordt de vorm of de historische betekenis van een object hetzij geaccentueerd, hetzij weggemoffeld. Vaak leidden hun projecten tot hevige polemieken. Hun inpakprojecten waren niet alleen straffe technische prestaties, het waren ook vluchtige esthetische indrukken: ze duurden nooit langer dan een paar weken. Die huzarenstukken vergden altijd weer grote politieke overtuigingskracht. Christo en Jeanne-Claude wilden de financiering ervan ook zelf in handen houden. Het geld haalden ze uitsluitend uit de verkoop van schetsen gemaakt als voorbereiding op hun projecten.

Tekeningen

De voorbereidende tekeningen, collages en schaalmodellen zijn volgens Christo fasen die "de evolutie van de details duidelijk maken, en tonen hoe het oorspronkelijke idee geleidelijk aan gestalte krijgt". De tentoonstelling in het ING Art Center laat ons kennismaken met dit voorbereidende en documentaire werk, met speciale aandacht voor grote installaties, zoals die in New York. In 2005 werden daar op wandelpaden in Central Park 7.500 met saffraangele doeken beklede stalen 'poorten' opgesteld ('The Gates'). Aan de hand van de beelden op de tentoonstelling kun

Door dat inpakken wordt de vorm of de historische betekenis van een object hetzij geaccentueerd, hetzij weggemoffeld.

je zien hoe hij zijn projecten stap voor stap heeft uitgewerkt. "De tekeningen laten zien hoe jarenlang onderzoek werd verricht, geschikte plaatsen werden uitgekozen en de nodige informatie werd verzameld over die plaatsen en de personen die ze gebruiken, alsook de technische aspecten, enzovoort", aldus Christo. Die projecten zijn veel meer dan een poëtische kijk op bepaalde plaatsen. Ook de sociale en politieke dimensie is altijd aanwezig. Hun eerste installatie in het openbaar, 'Project for a Temporary Wall of Oil Drums' (1962) stelden ze op in de Rue Visconti, in Parijs. Het ging om een soort barricade met olievaten. Dat was een nauwelijks verholen verwijzing naar de één jaar eerder gebouwde Muur van Berlijn. Elke collage, tekening of maquette was een stap in de richting van de realisatie van hun projecten. Al die unieke herinneringen aan hun spraakmakende projecten kunnen we de komenden maanden gaan bekijken in Brussel.

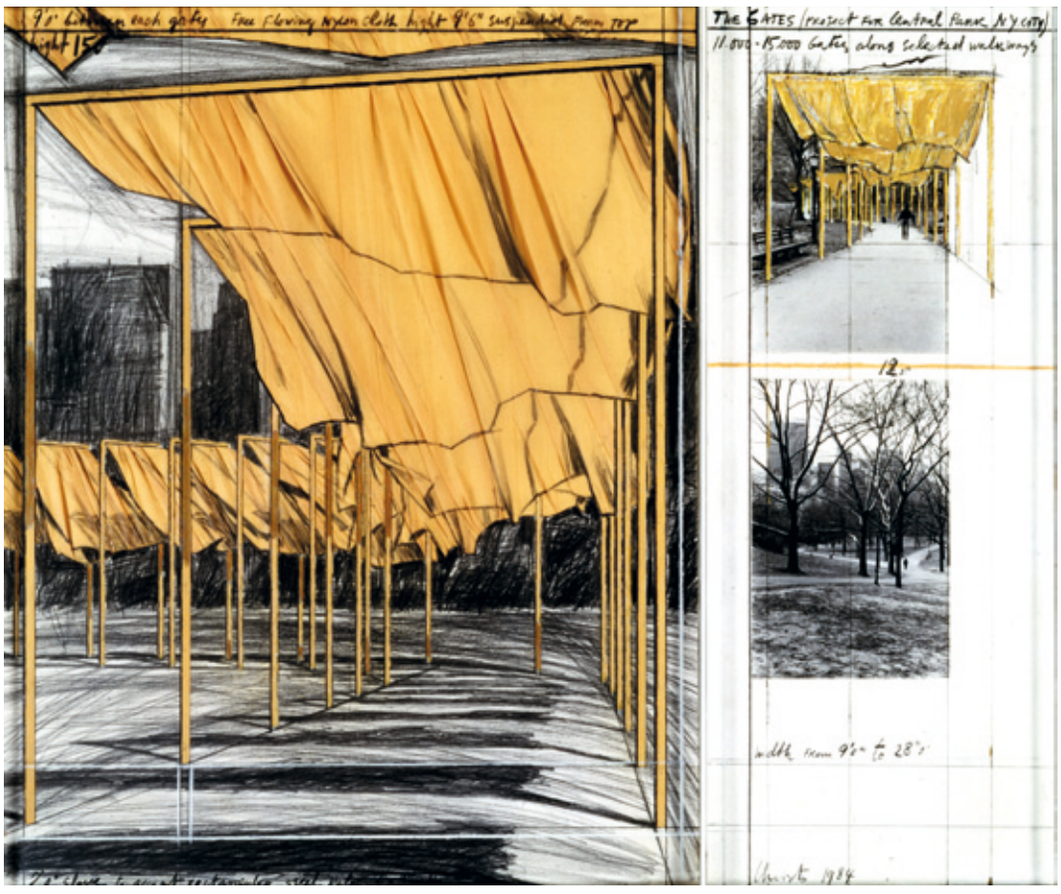

links
'The Gates', project voor Central Park, New York City, tweedelige collage, 1980, potlood, stof, pastel, houtskool, zacht potlood, lakverf en 2 foto's van Wolfgang Volz, 71 x 56 cm en 71 x 28 cm. Collectie kunstenaar. © Christo 1980 / foto: Wolfgang Volz.

boven
'Lower Manhattan Wrapped Buildings', project voor New York, schaalmodel, 1964, stof, koorden, touwtjes, hout, potlood, zacht potlood en lakverf, 73,5 x 51 x 56 cm. Collectie kunstenaar. © Christo, 1964 / foto: Wolgang Volz.

Meer weten

Bezoeken
'Christo & Jeanne-Claude. Urban projects'
ING Art Center
Koningsplein 6
Brussel
www.ing.be/art
25-10 t/m 25-02